

Opinnäytetyö (AMK)
Liiketoiminnan logistiikka
Hankintojen johtaminen
2014

Mikko Oinonen

LOGISTINEN PROSESSI HELSINKI–VANTAAN LENTOASEMALLA JA HANKINTAOSASTON MERKITYS

– Case: Finavia Oyj



TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketoiminnan logistiikka | Hankintojen johtaminen

Kesäkuu 2014 | 51

Ohjaaja Helena Rantanen

Mikko Oinonen

LOGISTINEN PROSESSI HELSINKI–VANTAAN LENTOASEMALLA JA HANKINTAOSASTON MERKITYS - CASE: FINAVIA OYJ

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Finavia Oyj:n eri hankinnallisia ja logistisia toimintoja ja niiden käytänteitä. Työtä voidaan käyttää yleisenä ohjeistuksena ja perehdytysmateriaalina kaikille niille, jotka ovat osallisina kyseisissä prosesseissa. Erilaisia ongelmatilanteita aiheuttavia asioita on selvitetty keskusteluiden ja haastatteluiden avulla ja työssä esitetään tapoja ratkaista näitä ongelmia.

Tämän työn lähteinä on käytetty yrityksen sisäistä materiaaliarkisto ja uutiskanavaa, intranetia. Tarkoitus on kerätä jo olemassa olevaa aineistoa yksiin kansiin, tällöin helpotetaan tiedon etsimistä. Kirjallisten lähteiden perusteella esitetään, miksi tiettyjä työprosesseja ja toimintoja tehdään.

Opinnäytetyön tuloksena on kuvaus organisaation logistisesta toiminnasta ja siitä, miten hankintaprosessi etenee. Suurimmaksi ongelmaksi osoittautui, että hankintajärjestelmää ei käytetä tarpeeksi, syynä pidetään sitä, että tieto hankintajärjestelmästä ja tämän prosessin kulusta on puutteellista. Organisaation sisäistä aktiivisuutta ja viestintää tehostamalla voidaan välttää ongelmatilanteita ja samalla tehostaa yrityksen toimintaa. Viestinnän avulla voidaan myös parantaa yhteistyötä yrityksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

ASIASANAT:

Erityishankintalaki, julkiset hankinnat, hankinta, jakelukeskus, lentoasema, prosessi

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business logistics | Acquisitions management

June 2014 | 51

Helena Rantanen

Mikko Oinonen

LOGISTICS PROCESS IN HELSINKI-VANTAA AIRPORT AREA AND THE IMPORTANCE OF ACQUISITIONS DEPARTMENT - CASE: FINAVIA CORPORATION

The aim of this thesis was to clarify different acquisition and logistical operations and their practices in Finavia Corporation. This thesis can be used as general instruction and as an introduction for everyone how is involved in the above-mentioned processes. A variety of problem-causing situations were detected through discussions and interviews, and the thesis suggests ways to solve these problems.

The corporation's own material archive and news channel, intranet, were used as source material for this thesis. The Aim was to gather information that already exists-, to a single location, thus easing the search for information. Based on written sources, the reasons for certain work processes and actions are presented.

The result of this thesis is a description of the organizations logistical operations and how the acquisition process proceeds. The greatest problem proved to be the purchasing system not being used enough. The reason for this is lack of information on the purchasing system and its process flow. By increasing the levels of internal activities and communications, the problematic situations can be avoided and at the same time it is possible to develop the organizations own operations. Communication can be used to improve cooperation's with the organizations third parties.

KEYWORDS:

Special public contracts, procurement, public procurement, distribution center, airport, process

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 FINAVIA OYJ	8
2.1 Organisaatio	8
2.2 Hankintaosasto	10
2.2.1 Hankintaosaston tarkoitus	10
2.2.2 Hankintojen visio	12
2.2.3 Hankintakategoriat	12
2.2.4 Hankintatiimit ja kategoria, johon tiimi kuuluu	16
2.2.5 Hankintaprosessi	16
3 PROSESSIAJATTELU	18
4 HANKINTALAKI	21
4.1 Julkiset hankinnat	21
4.2 Kynnysarvot	22
4.3 Kilpailuttaminen	24
4.4 Erityisalojen hankintalaki	24
4.5 Suorahankinta	25
5 TILAAMINEN TILAAJAN NÄKÖKULMASTA	27
5.1 Haluttu menettelytapa	27
5.2 Menettelytavat jos ei löydy Finha-järjestelmästä	29
5.3 Finha-järjestelmän edut	30
5.4 Ohjotot	31
6 LOGISTIIKKA	34
6.1 Helsinki–Vantaan lentoasema-alue	34
6.2 Jakelukeskus	36
6.3 Prosessikaavio	38
6.4 Huomioitavaa	41
6.5 Varastointi	42
7 MAHDOLLISUUDET	46
7.1 Jakelukeskus	46

7.2 Finha-järjestelmä	47
-----------------------	----

8 YHTEENVETO	48
---------------------	-----------

LÄHTEET	50
----------------	-----------

KUVAT

Kuva 1. Finavia Oyj:n organisaatio 1.7.2012 lähtien (Finavia Oyj 2014).	9
Kuva 2. Hankintaosaston organisaatiokaavio toimenkuvien mukaan (Finavia Oyj 2014).	11
Kuva 3. Hankintakategoriat (Finavia Oyj 2013).	15
Kuva 4. Hankintatiimit ja hankintakategoriat (Finavia Oyj 2013).	16
Kuva 5. Finha-järjestelmän hankintaprosessin kotiinkutsuvaihtoehto (Finavia Oyj 2013).	17
Kuva 6. Hankintaprosessin kuvaus, kun ei ole sopimustoimittajaa kyseiselle tuotteelle (Finavia Oyj 2014).	17
Kuva 7. Hankintojen kynnysarvoja (Hankinnat.fi 2014).	23
Kuva 8. Erityisalojen hankintalain uudet EU-kynnysarvot 2014 (Finavia Oyj 2014).	25
Kuva 9. Yksinkertaistettu kuvaus hankintaprosessista, joka on ostajan näkökulmasta (Finavia Oyj 2014).	27
Kuva 10. Yksinkertaistettu kuvaus hankintaprosessista, joka on ostajan näkökulmasta, kun tehdään yhteistyötä hankintaosaston kanssa (Finavia Oyj 2014).	29
Kuva 11. Hankinnan arvo määrää toimintatavat (Finavia Oyj 2014).	30
Kuva 12. Ideaali prosessinkulku (Finavia Oyj 2014).	31
Kuva 13. Ilmakuva Helsinki–Vantaan lentoasema-alueesta (Finavia Oyj 2014).	34
Kuva 14. Karttapohjainen kuva Helsinki–Vantaan lentoasema-alueesta (Finavia Oyj 2014).	35
Kuva 15. Helsinki–Vantaan lentoaseman terminaalit kuvattuna (Finnair Oyj 2014).	36
Kuva 16. Itse tehty prosessikaavio jakelukeskuksen nykyisestä toiminnasta.	38
Kuva 17. Itse tehty ja suunniteltu prosessikaavio halutusta prosessista.	40

1 JOHDANTO

Työntausta ja tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on logistisen prosessin kuvaaminen Helsinki–Vantaan lentoaseman alueella ja hankintaosaston olemassaolon syyn ja toimintojen kuvaaminen. Toinen päätavoite on ottaa selville, minkälaisia ongelmatilanteita hankintaprosessissa on ja ehdottaa ratkaisuja näihin tilanteisiin. Toimeksiantajayritys on Finavia Oyj. Logistisen prosessin keskustana toimii Finavia Oyj:n jakelukeskus, joka sijaitsee Vantaalla. Jakelukeskus on varsinaisesti Helsinki–Vantaa lentoaseman alaisuudessa. Helsinki–Vantaa lentoasema-alue on jakelukeskuksen päätoiminta-alue.

Jakelukeskuksen toiminta ja hankintaosaston merkitys Finavia Oyj:lle on ollut epäselvää. Esimerkiksi hankintoja tehdään ohi järjestelmän ja tämä aiheuttaa ongelmatilanteita laskutuksessa. Finavialla on laskutusjärjestelmä, jonka kautta voidaan automaattisesti tarkistaa lasku ja maksaa myös tämä, jos lasku täsmää järjestelmässä oleviin tietoihin. Hankintajärjestelmä on luotu tarkoituksella ja tätä myös halutaan tässä työssä korostaa. Työn tarkoitus on selventää, kuinka hankinta tulisi tehdä organisaatiossa ja kuinka tämä prosessi tulisi edetä halutun kaavan mukaisesti. Tämän työn kautta on tarkoitus lisätä tietoisuutta organisaatiossa.

Hankintatapahtumia tulee paljon yrityksessä, joten myös logistinen osuus tästä prosessista on hyvä selventää ja avata tarkemmin. Jakelukeskus toimii myös lähetysten vastaanotto pisteinä, joten tämän toiminnan kehittäminen on tärkeää, jotta saataisiin hankintatoimet mahdollisimman sujuviksi. Jakelukeskuksen toimintaan liittyy kaksi osapuolta, tilaaja ja jakelukeskus. Ongelmatilanteita on syntynyt paljon koska lähetysten tilaajan tai vastaanottavan henkilön tietoja ei ole lähetyksessä, jolloin on hankala ilmoittaa tästä oikealla henkilölle. Toinen ongelmakohta on, että tilaajat eivät välttämättä ymmärrä kuinka jakelukeskus toimii kokonaisuudessaan ja mitä kaikkea heidän palveluihin kuuluu. Työllä pyritään avaa ja selventämään näitä osakohtia, jolloin saadaan vähennettyä eksy-

neiden lähetyksen määrää ja välttämään muita ongelmatilanteita ja epäselvyyksiä.

Lähteinä työssä käytetään enimmäkseen Finavia Oyj:n intranetia eli Avianetia. Intranetissa on uutiset, artikkelit, materiaalit ja ilmoitukset, jotka koskevat tavalla tai toisella Finaviaa ja/tai lentoasemia.

Työtä varten on haastateltu työntekijöitä, seurattu jakelukeskuksen toimintaa ja yleisesti perehdytty jakelukeskuksen toimintaan. Havainnointi ja tiedustelut ovat olleet tärkeitä tiedonhankintatapoja, lisäksi on käytetty alan kirjallisuutta ja julkaisuja.

2 FINAVIA OYJ

2.1 Organisaatio

Finavia Oyj on palveluyritys, joka mahdollistaa sujuvan ja turvallisen lentoliikenteen Suomessa. Konserniin kuuluu 25 eri lentokentän ylläpito ja kehittäminen ja koko Suomen ilmatilan kattava lennonvarmistusjärjestelmä. Finavian asiakkaina ovat eri lentoyhtiöt, kuten Finnair, muut alan toimijat ja sekä lentomatkustajat. (Finavia Oyj 2014.)

Yhtiön omistajaohjauksesta vastaa liikenne- ja viestintäministeriö ja Suomen valtio omistaa 100 % yrityksestä. Finavia omistaa ja järjestää ainoana Suomessa lennonjohdon perustutkintoon johtavaa koulutusta. Koulutuksesta käytetään nimeä Avia College. Yhtiöllä on myös kolme liiketoimintaa harjoittavaa tytäryhtiötä: Lentoasemakiinteistöt Oyj, Airpro Oy ja RTG Ground Handling Oy. (Finavia Oyj 2014.)

Finavian 2013 vuosikertomuksessa kerrotaan, että yrityksen liikevaihto vuonna 2012 oli 359 miljoonaa euroa ja työntekijöitä on noin 2800, mukaan lukien tytäryhtiöt. Vuonna 2013 liikevaihto laski 1,8 prosenttia ja näin ollen 352,8 miljoonaa euroa. (Finavia Oyj 2014.)

Finavia Oyj:n organisaatio 1.7.2012 lähtien. Finavia Oyj:n toimitusjohtaja on Kari Savolainen (Finavia Oyj 2014).

Finavian toiminta perustuu kolmeen kategoriaan: Liiketoiminnot, konsernipalvelut ja markkinointi. Liiketoiminnot ja konsernipalveluihin kuuluu myös omia osioita. (Kuva 1.) Toimitusjohtajan ja yllämainittujen kategorioiden väliin kuuluu esikunta, johon sisältyy hr, laki, viestintä ja sisäisen tarkastus osastot.



Kuva 1. Finavia Oyj:n organisaatio 1.7.2012 lähtien (Finavia Oyj 2014).

Tämä työ sijoittuu Finavian konsernipalvelut kategoriaan, jossa on talous, hankinta ja IM osastot. Information Management (IM) osasto tekee yhteistyötä kaikkien osastojen kanssa, koska toimittavat tietoteknillistä tukea ja opastusta aiheeseen liittyvien ongelmien kanssa. Talous- ja hankintaosastot tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään ja työn painoarvo on myös talous- ja hankintaosastossa.

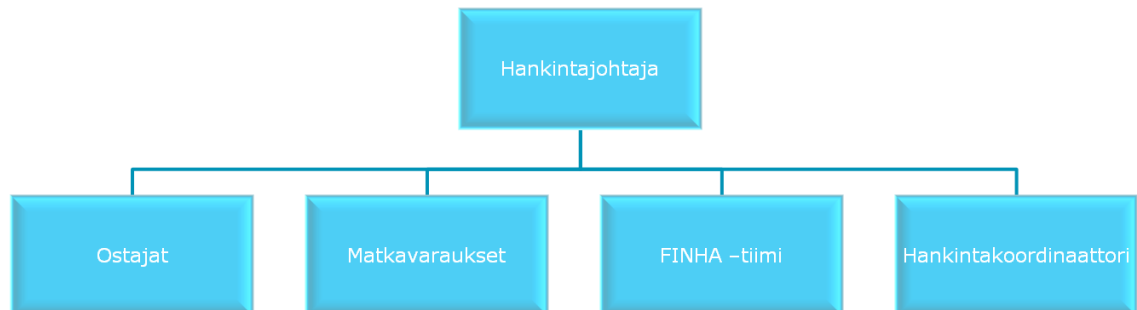
2.2 Hankintaosasto

2.2.1 Hankintaosaston tarkoitus

Hankintaosasto kilpailuttaa koko Finavian organisaation puolesta, tällöin saadaan mahdollisimman edullinen yksikköhinta tuotteista ja tämä sopimus kattaa koko organisaation. Kilpailuttamalla pyritään varmistamaan, että saadaan hintalaatu suhteeltaan mahdollisimman hyvät tuotteet ja toimittajat.

Hankintaosaston perustehtäviin kuuluu Finavia konsernin hankintojen kehittäminen ja johtaminen. Hankintaosaston vastuulla on valvoa konsernin johdon asettamien tavoitteiden, käytäntöjen ja prosessien toimintaa ja valvoa näiden toteuttamista. Hankintaosasto tekee yhteistyötä lakiasiainyksikön kanssa ja valvoo konsernin hankintojen toimintoja. (Finavia Oyj 2014.)

Hankintaosaston tehtävä on huolehtia Finaviassa siitä, että hankinnoissa noudatetaan hankintapolitiikkaa (Finavia Oyj 2013). Hankintaosasto koostuu hankintajohtajasta, ostajista, matkanvaraajasta, Finha -tiimistä ja hankintakoordinaattorista. Yhteensä hankintaosastolla työskentelee 8 henkilöä. Kuvassa 1. on kuvattuna Finavia Oyj:n organisaatiokaavio ja hankintaosasto sisältyvät konsernipalvelut kategoriaan ja talous, hankinta ja IM alajaostoon. (Finavia Oyj 2014.)



Kuva 2. Hankintaosaston organisaatiokaavio toimenkuvien mukaan (Finavia Oyj 2014).

Hankinnat tehdään enimmäkseen hankintajärjestelmän kautta, eli Baswaren toimittaman, sähköisen Purchasing Management järjestelmän avulla. Finavialla järjestelmää kutsutaan nimellä Finha (Finavian hankintajärjestelmä). Hankintajärjestelmän ylläpito ja kehittämisvastuu koko konsernin tasolla on hankintaosaston vastuulla. Järjestelmää kehitetään yhteistyössä talousyksikön ostolaskujärjestelmän kanssa ja yhteistyö talousyksikön kanssa, on tiivistä. Kyseinen järjestelmä kuuluu oleellisesti Finavian tilaus-toimitusketjuun. Näiden lisäksi, tulevaisuudessa tulee olemaan myös hankintaosaston vastuulla, hallinnoida varastohallintajärjestelmää sekä kehittämään sitä. (Finavia Oyj 2013.)

Finavia Oyj:n konserniin kuuluu useita toimipaikkoja ja toimialoja, tällöin myös yhteisen käytännön käytön merkitys kasvaa. Järjestelmään on luotu yhtenäinen hankintajärjestelmä, koska pyritään maksimoimaan prosessin hyöty koko konsernin tasolla. Käyttämällä sovittua hankintaprosessia saadaan paras mahdollinen hyöty toimittajamarkkinoista ja tilaus-toimitus prosesseista. (Finavia Oyj 2013.)

Konsernitasolla hankintaosaston tehtäviin kuuluu myös erilaisten logististen mallien uudistaminen ja niiden kehittäminen. Hankintaosasto osallistuu myös omalta osaltaan sopimushallinnan keskittämiseen. Konsernin kaikki hankintasopimukset arkistoidaan sopimushallintajärjestelmään. (Finavia Oyj 2013.)

2.2.2 Hankintojen visio

Ymmärtämällä hankinnan kokonaiskustannukset ja vaikuttamalla tähän, voidaan muodostaa tehokas hankintaprosessi, joka on käytössä koko organisaatiossa. Finavian tavoitteena, on olla taitava ostaja ja tehdä koko organisaation kattavia sopimuksia toimittajien kanssa. Finavia tekee hankinnat yhtenäisesti, yhtenä ostajana. (Finavia Oyj 2014.)

2.2.3 Hankintakategoriat

Finavia Oyj:n hankintatoimi muodostuu neljästä hankintakategoriasta:

Lennonvarmistus

Lennonvarmistus kategoria kattaa lennonvarmistukseen liittyvät laitteistot ja palvelut. Näiden komponenttien ja muiden varaosien hankinta sekä kaapelit ja muut asennusmateriaalit, joita kategoriassa tarvitaan. (Finavia Oyj 2014.)

Konekalusto, kunnossapito, polttoaineet ja kemikaalit

Konekalusto, kunnossapito, polttoaineet ja kemikaalit hankintakategoria sisältää muuan muussa seuraavia toimintoja. Valtakunnallisella tasolla suoritetaan koneiden ja laitteiden kunnossapito, tarvikkeiden ja varaosien hankinta sekä ajoneuvojen ylläpitoon liittyvät toiminnot, kuten tankkaaminen, huoltaminen ja korjaaminen. Kiitotiekemikaalien saatavuuden ylläpito ja hallinta, esimerkiksi liukaudentorjunta-aineet ja merkintämaalit. Kiitoteiden ja rullausteiden valonlähteit-

den ja ohjauslaitteiden hallinta ja huoltaminen. Logistiikka ja tukkupalveluiden sekä asematasobussien ja pysäköintien hallinta. (Finavia Oyj 2014.)

Kiinteistöt ja turva

Kiinteistöjen ylläpito sisältää muun muassa:

Materiaalien ja palveluiden hallinta, jotka liittyvät kiinteistöjen ylläpitämiseen. Tähän sisältyy muuan muussa toimistokalusteiden hankinta ja ylläpito, kuten esimerkiksi toimistojen työpöydät ja tuolit. Siivousvälineiden ja –aineiden saataavuuden hallinta. Energiapalvelut ja jätehuolto- ja tilapalveluiden ja sähkötukku- ja tarvikkeiden hankinta. (Finavia Oyj 2014.)

Yritysturvallisuuden ja turvalaitteiden ylläpito sisältää:

Vartiointiin hallintaan liittyvät toimintojen hallinta, kuten kulunvalvontaan liittyvät toiminnot, kameralaitteet ja kortit. Turvallisuuteen liittyvien laitteistojen ja läpivalaisulaitteiden hallinta sekä huoltaminen. Tärkeänä hankinnan ja ylläpidon kohteena ovat pelastuspalvelut ja –palvelumateriaalit. (Finavia Oyj 2014.)

Yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut -hankintakategoria on jaettu viiteen ryhmään:

IM-hankinnat

Erilaisten ohjelmistojen, lisenssien, laitteistojen hankinta sekä näiden asennus- ja ylläpitopalveluiden tuottaminen. Tietoteknillinen asiantuntijapalvelun tuottaminen erilaisissa ongelmatilanteissa. Tietokoneiden ja matkapuhelimien hankinta sekä verkko- ja käyttömaksujen hallinta. (Finavia Oyj 2014.)

HR-palvelut

Henkilöstöön liittyvien hankintojen ja palveluiden ylläpito. Esimerkiksi ruokalaitokset, työterveydenhuolto ja työvaatteet. (Finavia Oyj 2014.)

Matkustus

Työmatkustamiseen liittyvien hankintojen yhdyshenkilö on matkasihteeri, joka toimii matkatoimistoyhdyshenkilönä. Tämä vastaa laajan ja tehokkaan sopimusverkoston luomisesta, on yhteistyössä sopimusmatkatoimiston ja paikallisten palvelutoimittajien kanssa (Finavia Oyj 2014).

Markkinointi, viestintä ja toimistopalvelut

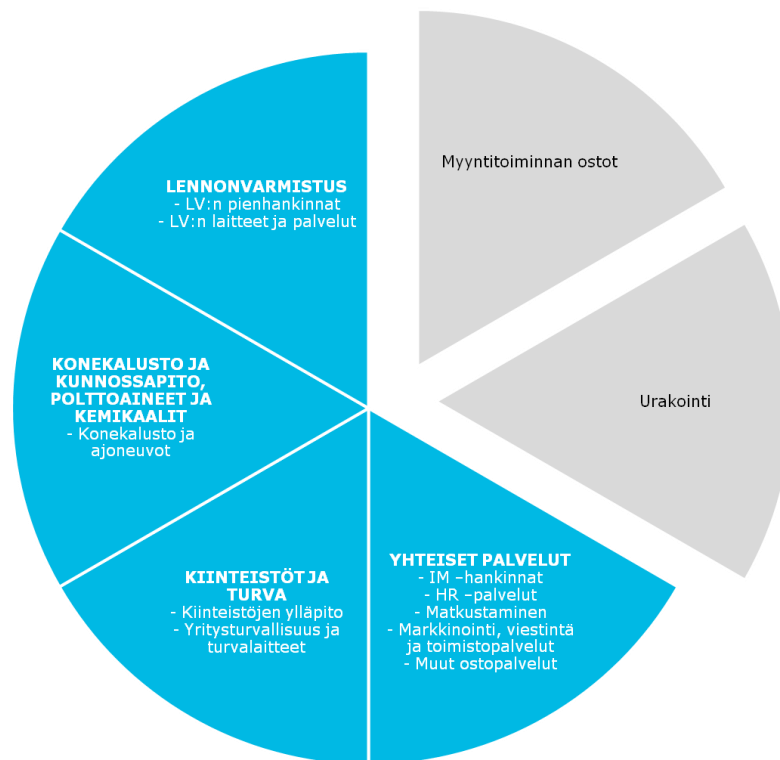
Erilaisten palveluiden tuottaminen kuten mainos-, viestintätoimisto- ja käännös-palvelut. Toimistotarvikkeiden hankinta, näiden saatavuuden ylläpito, sekä liikelahjojen hankinta tilaisuuden ja tarpeen mukaisesti. (Finavia Oyj 2014.)

Muut ostopalvelut

Kuvassa 3. on kuvattu piirakkamallissa kaikki hankintakategoriat. Jokaisessa kategoriassa on omat ostajansa, jotka tekevät hankintoja oman kategorian mukaisesti. Ongelmatilanteissa kategorian ostajat ottavat yhteyttä hankintaosastoon, kyseisen hankintakategorian ostajaan.

Myyntitoiminnan ostot kategoria on eritelty piirakkamallissa siksi, että duty free luokiteltiin erilleen olevaksi osioksi. Duty freeen ostoja (myytäviksi tarkoitettuja tuotteita) ei sido erityisalojen hankintalaki. Tämän takia ne on luokiteltu erilliseksi kategoriaksi, hankintaosaston vastuun alueen ulkopuolelle. Kyseisistä hankinnoista vastasi kaupallinen liiketoiminta maaliskuuhun 2014 asti, jolloin duty free ulkoistettiin Espanjalaiselle WDFG:lle. (Finavia Oyj 2014.)

Urakoinnin kilpailutukset tehdään pääsääntöisesti suurina kokonaisuuksina ”avaimet käteen” –periaatteella, jolloin urakkapalvelun tarjoajalta saadaan rakennustyö sekä materiaalit. Palveluntarjoaja hankkii urakassa tarvittavan materiaalin omia toimittajia hyväksikäyttäen. Tämän takia urakointi halutaan pitää erillään muista hankintakategorioista. (Finavia Oyj 2014.)



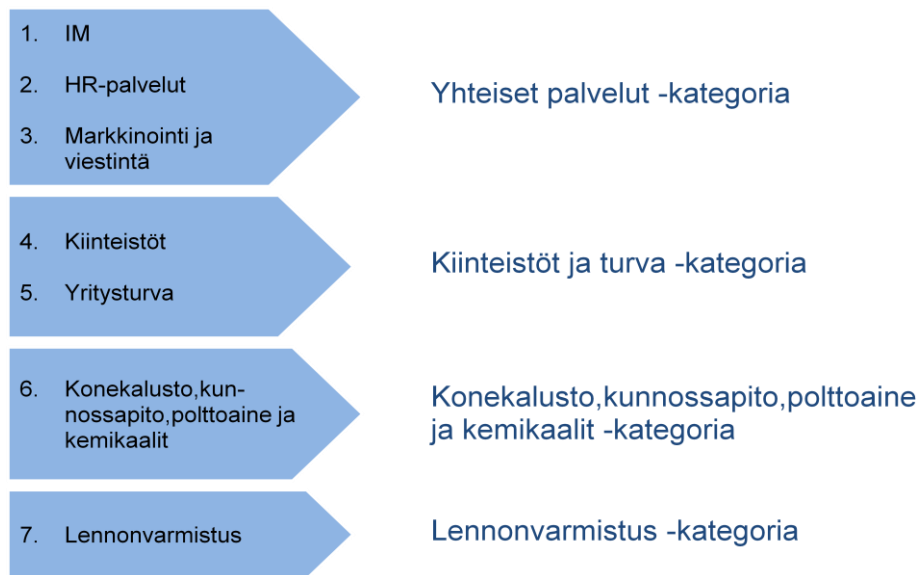
Kuva 3. Hankintakategoriat (Finavia Oyj 2013).

Hankintakategorialla tarkoitetaan sitä, että näiden tuotteiden tai palvelujen hankintatapa on sama tai samankaltainen. Nämä ovat loogisesti katsottuna samaan kategoriaan kuuluvia tuotteita tai palveluita. (Finavia Oyj 2013.)

Jokaisessa kategoriassa on nimetty ostaja, joka toimii kyseisen kategorian osastoasiantuntijana. Tämän henkilön toimintoihin kuuluu muun muassa koordinoida oman vastualueensa toimittajia, vastaa sopimusten noudattamisesta valtakunnallisella tasolla, raportoi seurannasta ja poikkeamista hankintajohtajalle, palautteiden ja sopimusreklamaatioiden hallinta tulosityksiköiden sekä tavarantoi-

mittajien suuntaan. Ostaja osallistuu myös hankintatiimeihin, kilpailutuksiin ja sopimusneuvotteluihin. Hankintaehdotuksien ja kotiinkutsujen tekijöiden, opastaminen. (Finavia Oyj 2013.) Huomioitavaa on, että hankintaosastossa on käytössä omat ostajansa ja heistä käytetään myös samaa termiä eli ostaja.

2.2.4 Hankintatiimit ja kategoria, johon tiimi kuuluu



Kuva 4. Hankintatiimit ja hankintakategoriat (Finavia Oyj 2013).

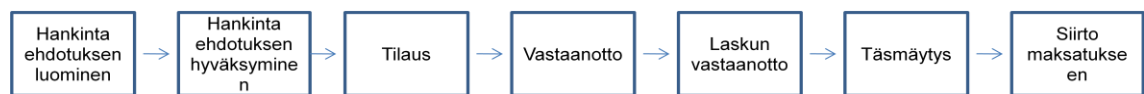
2.2.5 Hankintaprosessi

Finavia Oyj:llä on käytössä sähköinen hankintajärjestelmä, Finha. Toiminnan perusteena on, että tilaaja/ostaja tekee tilauksen järjestelmän kautta, koska tuolloin saadaan keskitettyjen kauppojen edut. Finavia on tehnyt eri toimittajien kanssa sopimuksia, jotka ovat voimassa koko konsernissa. (Finavia Oyj 2013.)

Ostotapahtumat perustuvat enimmäkseen sähköiseen Finha-järjestelmään. Vaihtoehtoja järjestelmässä on kaksi. On myös mahdollista tehdä niin kutsuttu pienhankinta. Viimeinen vaihtoehto on ohistot, joilla tarkoitetaan sitä, että ostetaan ohi järjestelmän. Esimerkiksi kiireellisen varaosan nopea hankinta tapahtuisi tässä tapauksessa siten, että käydään jopa hakemassa itse osa.

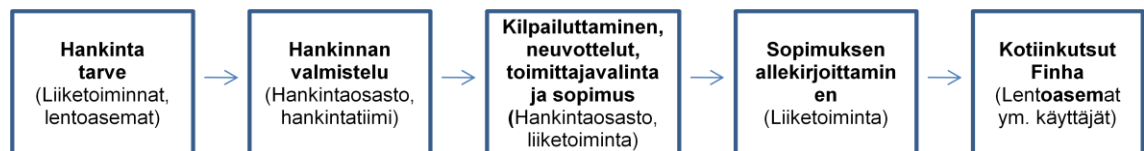
Finha-prosessi (kotiinkutsu)

Kuvassa 5. on kuvattu kotiinkutsuprosessi, joka tehdään Finha-järjestelmässä. Kotiinkutsulla tarkoitetaan sitä, että tilaus tehdään järjestelmässä olevan tuotekohdan kautta. Esimerkiksi Turva-yksikköön tarvitaan 3 kpl turvatarkastajan työtakkia. Yksikön ammattiestaja menee Finha-järjestelmään ja etsii takkihakusanalla oikean takin, joko toimittajan tai nimikkeen mukaan ja tekee tilauksen. (Finavia Oyj 2014.)



Kuva 5. Finha-järjestelmän hankintaprosessin kotiinkutsuvaihtoehto (Finavia Oyj 2013).

Hankintaprosessi (hankinta)



Kuva 6. Hankintaprosessin kuvaus, kun ei ole sopimustoimittajaa kyseiselle tuotteelle (Finavia Oyj 2014).

Pääsääntönä on, jos kyseisellä tuotteella ei ole puitesopimus piirissä olevaa sopimustoimittajaa, tällöin kyseessä on hankinta. Kotiinkutsuissa taas päinvastoin, jos sopimustoimittaja on järjestelmässä, tällöin kyseessä on kotiinkutsu. (Finavia Oyj 2014.)

3 PROSESSIAJATTELU

Prosessilla tarkoitetaan erilaisia toimenpiteitä, jotka suoritetaan sarjassa ja näiden seurauksena tapahtuu ennalta määritelty ja haluttu lopputulos (Slideshare 2014).

Organisaation menestymisen kannalta on tärkeää ymmärtää oma toimintaympäristö ja omaan toimintaan liittyvät toiminnot ja vaikuttajat (Biatec 2014). Mitkä asiat ja toiminnot vaikuttavat mihinkin tapahtumiin, tekijöihin ja mikä on näiden seuraus.

Prosesseilla siis kuvataan, kuinka eri palveluita tai tuotteita kulutetaan, esitetään jokainen vaihe ja niihin vaikuttavat tekijät. Toisin sanoen voidaan eritellä yrityksen sisäiset prosessit ja miten ne liittyvät ulkopuoliseen toimintaan, kuten asiakkaan tai toimittajan kanssa. (Tirkkonen 2014.)

Avaamalla prosessien toimintaa, kirjaamalla eri vaiheita ja työnkuvia, saadaan esille kattava kuvaus siitä, kuinka toiminta pyörii ja keitä siinä on osallisena. Kattavassa prosessikuvauksesta voidaan nähdä jokainen vaihe, osapuoli ja etenkin, mikä on näiden vaikuttavien tekijöiden tärkeys kyseisessä prosessissa. (Ritvanen ym. 2011, 52.)

Prosessia läpi käymällä ja analysoimalla voidaan havaita, onko työvaiheissa päällekkäisyyksiä, turhia vaiheita tai epäselvyyksiä, jotka aiheuttavat ylimääräistä toimintaa ja työtä (Ritvanen ym. 2011, 52).

Prosesseja on useita erilaisia ja näiden ryhmittelyyn vaikuttaa myös, minkälaista toimintaa tehdään ja mitä halutaan tarkastella. Esimerkiksi liiketoimintaprosessi koostuu yrityksen kaikista tilaus-toimitusketjuista, johon sisältyy muuan muussa tilaukset ja ulkoiset toimittajat. Tämän prosessin kautta on tarkoitus saada yrityksen tulokset esiin. (Kotiposti 2014.)

Pääprosessilla tarkoitetaan systeemin sisäisiä prosesseja tai vuorovaikutusprosesseja, joita voidaan myös kutsua termillä pääprosessi (Kotiposti 2014). Pää-

prosessi on siis laaja kokonaisuus toiminnasta, joka koostuu muista osaprosesseista tai vaihtoehtoista termiä käyttäen, aliprosessi (03.Edu 2014).

Ydinprosessilla tarkoitetaan yrityksen koko toiminnan perustaa, asiakkaita ja miksi toimintaa on olemassa. Yrityksen ulkoisten asiakkaiden takia luodut prosessitoiminnot ovat tärkeitä yrityksen toiminnan kannalta. Esimerkiksi tuotantotaloudessa, tuotannon toiminnan kannalta tärkeitä toimintoja tehdään, jotta yrityksen liiketoiminta toimii. Toiminnot, joita pitää tehdä, että saadaan esimerkiksi haluttu tuote tuotannon tuloksena. (Kotiposti 2014.)

Prosessien mittaaminen

Prosessien mittaamisella tarkoitetaan sitä, että mitä kyseisillä prosesseilla halutaan ja mikä on tämän tärkeys. Prosesseja voidaan mitata usealla eri tavalla, kuten esimerkiksi taloudellisesta näkökulmasta; kuinka paljon tehdään voittoa tai mitkä ovat kokonaiskustannukset. Tuotteen toimitusajan vaihtelevaisuus ja mikä on tämän tuotteen toimitusvarmuus. Tärkeää on ymmärtää, mitä mitataan ja miksi. (Ims 2014.)

Prosessikaavio

Prosessikaaviolla tarkoitetaan kaavakuvaa, jossa kuvataan halutun prosessin vaihteita. Kuvaaminen voi tapahtua tekstinä ja/tai kuvina, jotka voidaan yhdistellä loogisiksi sarjoiksi nuolilla tai viivoilla. Kuvatessa valmistusprosessia, kaavio on tällöin avoin, johon on määritelty prosessin alkupiste sekä päätöspiste. (Slideshare 2014.)

Prosessikaavioiden avulla voidaan visuaalisesti esittää kyseiseen prosessiin liittyvät osapuolet, mikä ovat näiden toiminta-alueet, tehtävät ja mikä on koko prosessin tarkoitus. Jakamalla kaaviossa olevien toimijoiden tehtävät omiin osinkoihin, voidaan tarkalleen määritellä missä kulkee rajat kenelläkin. Yhdessä

prosessikaaviossa voi olla määritelty useita toimijoita ja silti kyseinen prosessi kulkee loogisesti, sujuvasti ja on helposti luettavissa ja ymmärrettävissä.

4 HANKINTALAKI

4.1 Julkiset hankinnat

Hankintalain tarkoitus on tehostaa julkisilla varoilla tehtyjen hankintojen laatua, sekä edistää yhteisöjen tasapuolisia mahdollisuuksia ja turvata yritysten toimintaa, julkisten hankintojen tarjouskilpailutilanteissa (Finlex 2014).

Julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan sitä, että käytetään julkisia varoja tavaroiden ja palveluiden ostamiseen sekä urakoiden teettämiseen (Pekkala & Pohjonen 2010, 21). ”Hankinnalla tarkoitetaan kirjallisen hankintasopimuksen tekemistä, jossa ostajana on hankintayksikkö ja myyjänä yritys tai muu toimittaja ja jossa sovitaan tavaroiden hankinnasta, palvelun suorittamisesta tai urakan teettämisestä taloudellista vastiketta vastaan” (Pekkala & Pohjonen 2010, 21).

Julkisia hankintoja tekevät valtiot, kuntayhtymät, valtion liikelaitokset sekä vastaavat organisaatiot ja hankintayksiköt, jotka täyttävät hankintalaissa vaaditut kriteerit. Hankintayksikkö tekee julkisen hankintansa organisaationsa ulkopuolelta ja näillä julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan sellaisia hankintoja, jotka kuuluvat joko palvelu-, tavara- ja rakennusurakkahankintoihin. (Logistiikan maailma 2014.)

Julkisten hankintojen tavoitteena on kehittää organisaation logistiikkaa ja edistää hankintaa taloudellisesti, avoimesti ja tuottavammaksi (Logistiikan maailma 2014). Hankintatoimen kokonaiskustannusten alentaminen on julkisten hankintojen päätavoite (Logistiikan maailma 2014).

4.2 Kynnysarvot

Hankintalaissa on määritelty kansalliset ja EU-kynnysarvot, joiden tarkoitus on rajata yksittäisen hankinnan arvon mukaiset toimintatavat. Toisin sanoen EU- ja kansallisentason kynnysarvoilla tarkoitetaan, kyseisen hankinnan suurinta mahdollista hankinnan arvoa, joka on arvioitu ennakkoon. (Hankinnat.fi 2014.)

Hankintalakia sovelletaan, kun hankinnan arvo ylittää kynnysarvon, joko kansallisella tasolla tai EU-tasolla. EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot eroavat toisistaan siten, että kansalliset kynnysarvot ovat sidottuna kansalliseen lainsäädäntöön ja muutoksia voidaan tehdä ainoastaan, kun kansallisiin lainsäädäntöihin tehdään muutoksia. EU-kynnysarvoja tarkastellaan kahden vuoden välein ja kyseiset arvot perustuvat GPA-sopimukseen ja komission antamaan asetukseen. (Hankinnat.fi 2014.)

Kuvassa 7. on esitetty kynnysarvoja kansallisella sekä EU-tasolla ja milloin ne ovat astuneet voimaan.

Kansalliset kynnyksarvot 1.6.2010 alkaen

Hankintalaji	euroa
Tavara- ja palveluhankinnat Käyttöoikeussopimukset Suunnittelukilpailut	30 000
Liitteen B terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut (ryhmä 25) ja eräät työvoimahallinnon koulutuspalvelut yhteishankintana	100 000
Rakennusurakat Käyttöoikeusurakat	150 000

EU-kynnyksarvot 1.1.2014 alkaen

EU-kynnyksarvo - Muut hankintaviranomaiset (mm. kunnat)(Hankintalain 16§)

Hankintalaji	euroa
Tavarahankinnat ja palveluhankinnat Suunnittelukilpailut	207 000
Rakennusurakat Käyttöoikeusurakat	5 186 000

EU-kynnyksarvo - Valtion keskushallintoviranomainen
(Hankintalain 16§)

Hankintalaji	euroa
Tavara- ja palveluhankinnat Suunnittelukilpailut	134 000
Rakennusurakat	5 186 000

Kuva 7. Hankintojen kynnyksarvoja (Hankinnat.fi 2014).

4.3 Kilpailuttaminen

Kynnysarvot, jotka ylittävät EU-tason, tehdään hankintailmoitus EU-laajuisesti. Hankintailmoitus tehdään sähköisesti, HILMA-nimiseen järjestelmään, josta ilmoitukset välitetään eteenpäin automaattisesti TED-tietokantantaan (Tenders Electronic Daily). Kyseessä on siis kansainvälinen versio HILMAsta. (Finavia Oyj 2014.)

Työ- ja elinkeinoministeriö ylläpitää sähköistä ilmoituskanavaa, johon hankintayksiköt voivat julkaista julkisia ilmoituksia tulevista hankinnoistaan. Kyseinen hankintakanava on maksuton ja sitä kutsutaan nimellä HILMA. Tämän sähköisen järjestelmän avulla yritykset saavat reaaliaikaista tietoa tulevista ja käynnissä olevista julkisista hankinnoista. HILMAAN tehdään hankintailmoitus julkisista hankinnoista, kun hankinnan arvo ylittää, joko kansallisen tai EU-tason kynnysarvot. (Hankintailmoitukset.fi 2014.)

4.4 Erityisalojen hankintalaki

”Erityisalojen hankintalaki koskee vain vesi- energiayksiköiden sekä kuljetus- ja postipalveluja tarjoavien yksiköiden hankintoja” (Pekkala & Pohjonen 2010, 40). Erityisalojen hankintalakia sovelletaan myös lentokenttien, meri- ja sisävesisatamien ylläpitoon taikka terminaalipalveluiden tarjoamiseen lento-, ja meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajille (Hankinnat.fi 2014). Kyseistä lakia voidaan soveltaa, kun hankinta liittyy terminaalirakennusten rakentamiseen tai kehittämiseen sekä näihin liittyvien kiinteistöjen huoltopalveluiden hankintaan (Hankinnat.fi 2014).

Tämän lisäksi erityisalojen hankintalain ulkopuolelle on jätetty EU-kynnysarvon alapuolelle jääneet hankinnat (Pekkala & Pohjonen 2010, 40). Yksittäisen hankinnan arvon jäädessä alle EU-kynnysarvon, eli pienhankintoihin, tätä ei tarvitse kilpailuttaa erityisalojen hankintalain säädännön takia.

EU-kynnysarvo on tällä hetkellä 414 000 € ja tämä muuttuu kahden vuoden välein. Viimeisin muutos tuli 1.1.2014. (Hankinnat.fi 2014.)

Kuvassa 8. esitettyjen kahden sarakkeen tiedot kuvaavat kategorialta ja tämän kynnysarvoa EU-tasolla.

13.1.2014 Uudet EU-kynnysarvot astuivat voimaan 1.1.2014

Finaviaa sitovat hankintojen kynnysarvot muuttuivat vuodenvaihteessa. Uudet kynnysarvot:

KYNNYSARVOT (ERITYISALOJEN HANKINTALAIN 12 §)

Hankintalaji	Kynnysarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat	414 000
Rakennusurakat	5 186 000
Suunnittelukilpailut	414 000

Kynnysarvot ovat hankintojen verottomia arvoja.

Kuva 8. Erityisalojen hankintalain uudet EU-kynnysarvot 2014 (Finavia Oyj 2014).

4.5 Suorahankinta

Hankintalaissa on pääsääntönä, että kaikissa julkisissa hankinnoissa, tulee kilpailuttaa hankinta mutta suorahankinta tekee poikkeuksen tässä. Tässä tapauksessa tulee etukäteen perustella, joko hankintapäätöksessä tai vastaavassa muussa asiakirjassa ja vedota hankintalain mahdollistamaan suoran hankinnan tekoon. (Hankinnat.fi 2014.)

Suorassa hankintatilanteessa hankintayksikkö ei tee julkista ilmoitusta tulevasta hankinnasta vaan valitsee yhden tai useamman tavaran tai palvelun toimittajan. Näiden valittujen toimittajien kanssa neuvotellaan sopimuksen ehdoista ja pyritään vertailemaan valittujen toimittajien antamia tarjouksia. (Hankinnat.fi 2014.) ”Suorahankinta on kuitenkin erotettava tilauksista, jotka tehdään kilpailutettujen puitesopimusten ja -järjestelyjen perusteella. Ko. tilaukset ovat jo kilpailutettujen

sopimusten täytäntöön panemista, eivätkä itsenäisiä muutoksenhakukelpoisia hallintopäätöksiä” (Hankinnat.fi 2014). Hankintayksikkö voi siis suorittaa suoran hankinnan kunhan hankintalaissa säädettyjen kriteerien ehdot täyttyvät ja tällöin hankintayksikkö voi tehdä hankinnan ilman, että järjestää julkista tarjouskilpailua (Hankinnat.fi).

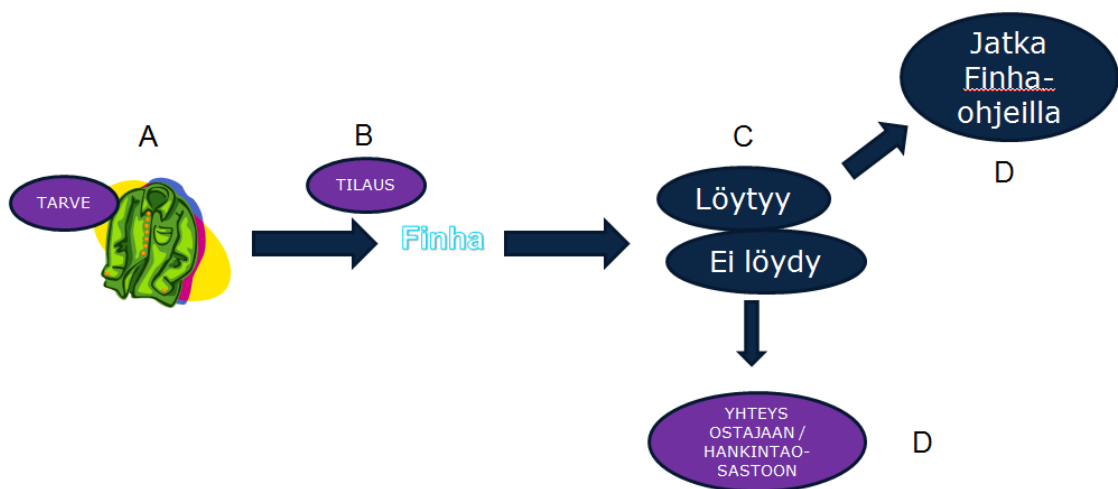
Suorahankintaa voi tehdä hankintalain mukaan esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

Tarjouksien tai osallistumishakemuksia ei ole saatu. Vaihtoehtoisesti toimittajia on vain yksi olemassa tai saatavilla. Hankinnan aikataulun kiireellisyys vaikuttaa suoran hankinnan tekoon. Esimerkiksi, hankinnan lopullisen toteuttamisen kannalta osoittautunut lisäurakka, palvelu on ehdoton tai lisätilauksesta tehty suorahankinta. Poikkeustapauksina ovat tuotekehittelyt, tutkimukset tai tieteellinen tarkoitus. Yksittäistapauksin käsitellään suorat hankinnat, jotka koskevat sosiaali-, terveys- tai koulutuspalveluihin. (Hankinnat.fi 2014.)

5 TILAAMINEN TILAAJAN NÄKÖKULMASTA

5.1 Haluttu menettelytapa

Kuva 9. on peräisin koulutusmateriaalista, joka on hankintaosaston ohjeistus yksiköille. Kyseessä on yksinkertaistettu prosessin kuvaus, miten hankintaprosessi tapahtuu ja kuinka ostaja tai tilaaja tulee toimia.



Kuva 9. Yksinkertaistettu kuvaus hankintaprosessista, joka on ostajan näkökulmasta (Finavia Oyj 2014).

Kohta A

Hankinnanprosessi alkaa tarpeesta. Tarpeen tullessa esille, selvitetään, että onko mahdollisesti tarve välttämätön? Onko mahdollisesti jo olemassa olevaa korvaavaa tuotetta? Onko haluttu tuote oikea tarpeeseen?

Kohta B

Tilauksen tekeminen: Henkilö, jolla on oikeudet käyttää hankintajärjestelmää, esimerkiksi assistentti, kunnossapitohenkilö ja asiantuntija, tekee tilauksen Finha-järjestelmän kautta ja noudattaa ohjelman ohjeistuksia.

Tilaus toimii samalla hankintaehdotuksena. Hankintaehdotuksella on tarkoitus hyväksyttää tilaus esimiehellä tai vastaavalla henkilöllä, jolla on oikeus hyväksyä kyseinen hankinta. Hankinnan arvo vaikuttaa hyväksyjän valintaan, koska kaikilla henkilöillä, joilla on oikeudet hyväksyä hankinta, on määritelty oikeudet hyväksyä tiettyyn summaan saakka.

Huomioitavaa

Erittäin tärkeää on merkitä tilauslomakkeeseen, että kuka on tilauksen vastaanottaja / kontaktihenkilö. Tällä pyritään välttämään eksyneet tilaukset, jotka ovat jakelukeskuksessa pidempiä ajanjaksoja, koska ei yksinkertaisesti tiedetä, että kenelle lähetys kuuluu. Vaihtoehtoisesti tulee jättää tilauksen tilaajan tiedot.

Myös on mahdollista valita, että mihin tilaus toimitetaan suoraan. Järjestelmässä on jo valmiiksi listattuna vaihtoeitoja, kuten esimerkiksi "WTC-talo", tällä tarkoitetaan finavian päärakennusta, toimintatornia (Toto) ja tämän pääaulaa. Tässä pitää myös huomioida erilaisia muuttujia, kuten esimerkiksi toimittajalla ei ole välttämättä kulkulupia taikka tietoa lentoasema-alueen rakennuksista tai tiloista.

Kohta C

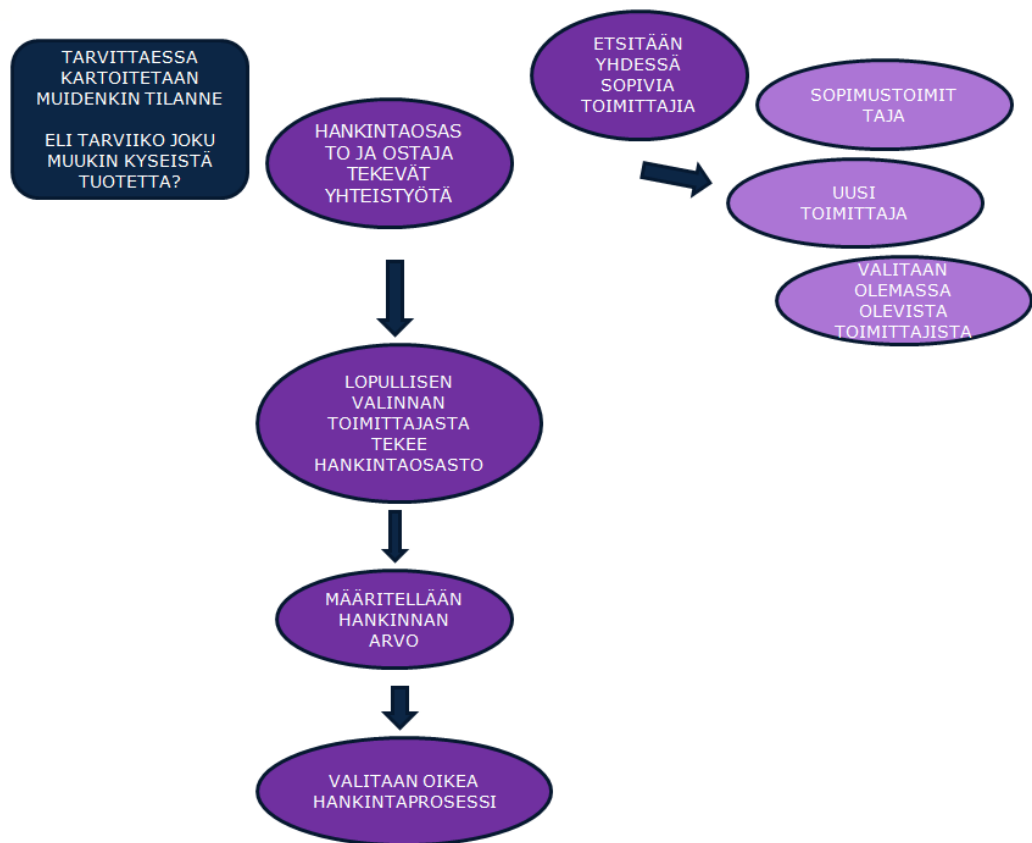
Jatkotoimenpiteet määräytyy, että löytyykö Finha-järjestelmästä kyseistä tuotetta.

Kohta D

Tilanteessa, jossa tuote löytyy, tällöin jatketaan järjestelmän ohjeiden mukaisesti

Tilanteessa, jossa tuotteelle ei löydy toimittajaa, otetaan yhteys hankintaosastoon.

Huomioitavaa kuvassa 10. on, kun etsitään sopivaa toimittajaa. Vaikka kyseiselle tuotteelle ei ole järjestelmässä toimittajaa on mahdollista, että järjestelmästä löytyy toimittaja, jonka valikoimassa on vastaava tai kyseinen tuote.



Kuva 10. Yksinkertaistettu kuvaus hankintaprosessista, joka on ostajan näkökulmasta, kun tehdään yhteistyötä hankintaosaston kanssa (Finavia Oyj 2014).

Tilanteessa, jossa sopivaa toimittajaa ei löydy järjestelmästä, tällöin hankintaosasto tekee päätöksen toimittajan valinnan suhteen. Tähän päätökseen vaikuttaa erilaisia tekijöitä, kuten hankinnan arvo. Hankinnan arvo määrää kuinka toimittaja voidaan valita. Juridiset määräykset tulevat tällöin esiin.

5.2 Menettelytavat jos ei löydy Finha-järjestelmästä

Kuvassa 11. on kuvattu Finavia Oyj:n itse luomaa järjestelmää kuinka tulee toimia hankintatilanteissa. Hankinnan arvon mukaan toimintatapa muuttuu ja nämä perustuu Finavian omaan hankintapolitiikkaan. Huomioitavaa on, että kynnyksarvon ylittävät hankinnat (hankinnan arvo ylittää 414 t €) tulee aina kilpailuttaa ja tämä on säädetty erityisalojen hankintalaissa.



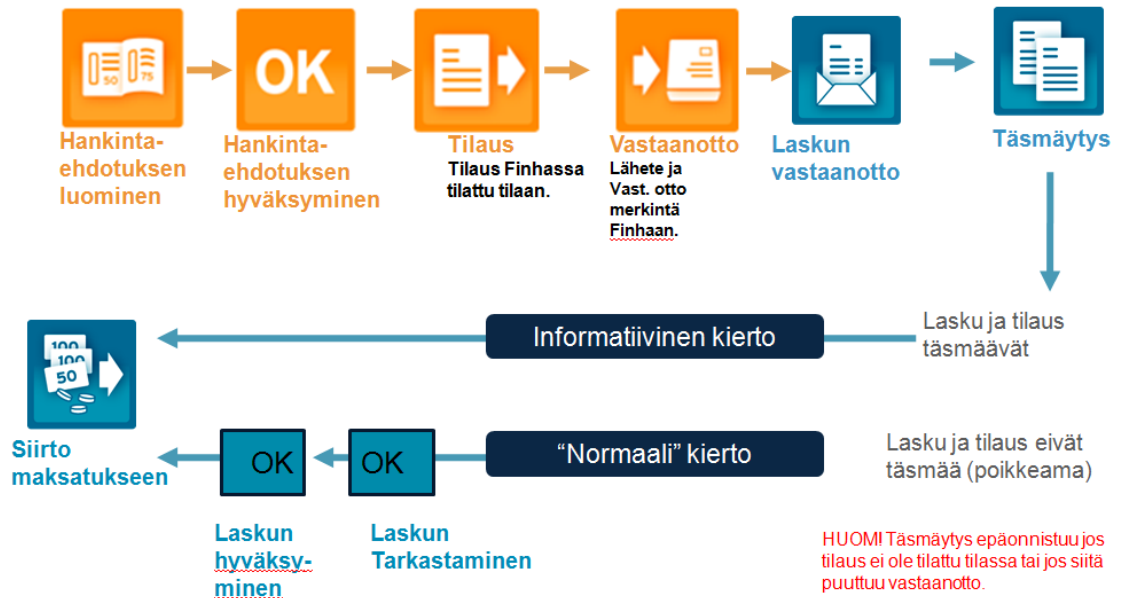
Kuva 11. Hankinnan arvo määrää toimintatavat (Finavia Oyj 2014).

Hankintalaki määrää tietyissä tilanteissa kuinka pitää toimia. Hankinnan arvon ylittäessä kynnysarvon (414 t € / sopimuskausi) tällöin pitää kilpailuttaa kyseinen hankinta. (Hankinnat.fi 2014.)

5.3 Finha-järjestelmän edut

Kuvassa 12. on kuvattu prosessi, jossa on halutut vaiheet. Prosessin tarkoitus on, että toiminnan tapahtuessa halutulla tavalla, tällöin myös prosessin eri vaiheet tapahtuvat ongelmitta. Laskun maksua pyritään automatisoimaan aina.

Prosessin tapahtuessa halutulla tavalla, saadaan laskun summa ja muut tiedot ovat oikein, tällöin laskun maksaminen voidaan suorittaa automaattisesti järjestelmän avulla. Tällöin kyseistä laskua ei tarvitse käsitellä manuaalisesti erikseen. (Finavia Oyj 2014.)



Kuva 12. Ideaali prosessinkulku (Finavia Oyj 2014).

5.4 Ohiotot

Finavia Oyj:ssä on todettu käyttökelpoiseksi, viisi eri ohioistamisen kategoriaa. Ohioistoilla tarkoitetaan sitä, että ostetaan Finha-järjestelmän ohi, eli ei käytetä haluttua käytäntöä, kun tehdään hankinta. Ostetaan siis jo olemassa olevien sopimusten ohi. Ohioistamisen seurauksena, sopimususkollisuus vähenee kummankin osapuolen tahoilta ja tämä myös vähentää taloudellisten etujen ja säästöjen määrää sekä heikentää asemaa neuvottelutilanteissa. Kategoriat ja ohioistojärjestelmä perustuu Katri Karjalaisen tekemään väitöskirjaan HSE 2009, Challenges of purchasing centralization – empirical evidence from public procurement. (Finavia Oyj 2014.)

Tahaton ohioistaminen

Vaikuttavia tekijöitä tähän on muun muassa työntekijän tietämättömyys. Tämä ei tiedä, että järjestelmässä on puitesopimus tehty kyseisestä tai vastaavasta tuotteesta. Yleisesti tietämättömyys yrityksen käytännöistä on myös yksi vaikuttava tekijä. (Karjalainen Challenges of purchasing centralization – empirical evidence from public procurement, Väitöskirja HSE, 2009.)

Pakon alainen ohioistaminen

Työntekijä on tietoinen yrityksen käytännöistä, protokollasta ja siitä kuinka yritys haluaa toimia. Tilanteita tapahtuu kuitenkin, jossa työntekijä joutuu ohittamattoman esteen takia tekemään pakonalaisen ohioiston ja tämän takia ei pysty noudattaman haluttuja toimintatapoja. (Karjalainen Challenges of purchasing centralization – empirical evidence from public procurement, Väitöskirja HSE, 2009.)

Satunnainen ohioistaminen

Työntekijä on tietoinen yrityksen käytännöistä ja protokollasta mutta jatkaa omaa toimintaansa omalla tavallaan. Tämän aikomus ei ole vahingoittaa yhtiötä ja tämän toimintaa, vaan työntekijä toimii omien intressien mukaisesti. Syitä tähän voi muun muassa olla, että työntekijä ei ole saanut riittävästi ohjausta, jotta voisi siirtyä oikeisiin menetelmiin. (Karjalainen Challenges of purchasing centralization – empirical evidence from public procurement, Väitöskirja HSE, 2009.)

Hyvää tarkoittava ohioistaminen

Työntekijä toimii hyvässä uskossaan ja toimintansa seuraamuksina on ohioisto. Tarkoitus on hyvä vaikka toiminta on vastoin virallisia käytäntöjä ja protokollaa. Työntekijä uskoo siihen, että hänen toimintansa ansiosta yritys hyötyy enemmän, kuin jos työntekijä toimisi halutun käytännön mukaisesti. (Karjalainen

Challenges of purchasing centralization – empirical evidence from public procurement, Väitöskirja HSE, 2009.)

Tahallinen ohjostaminen

Työntekijä on tietoinen yrityksen toiminnasta, käytännöistä ja protokollasta hankintojen suhteen mutta toimii tarkoituksen mukaisesti vastoin annettuja ohjeistuksia. Syitä tähän on useita, kuten esimerkiksi, että oman edun tavoittelu, muutostarinta uusia käytäntöjä, toimintoja tai järjestelmää kohtaan. (Karjalainen Challenges of purchasing centralization – empirical evidence from public procurement, Väitöskirja HSE, 2009.)

6 LOGISTIIKKA

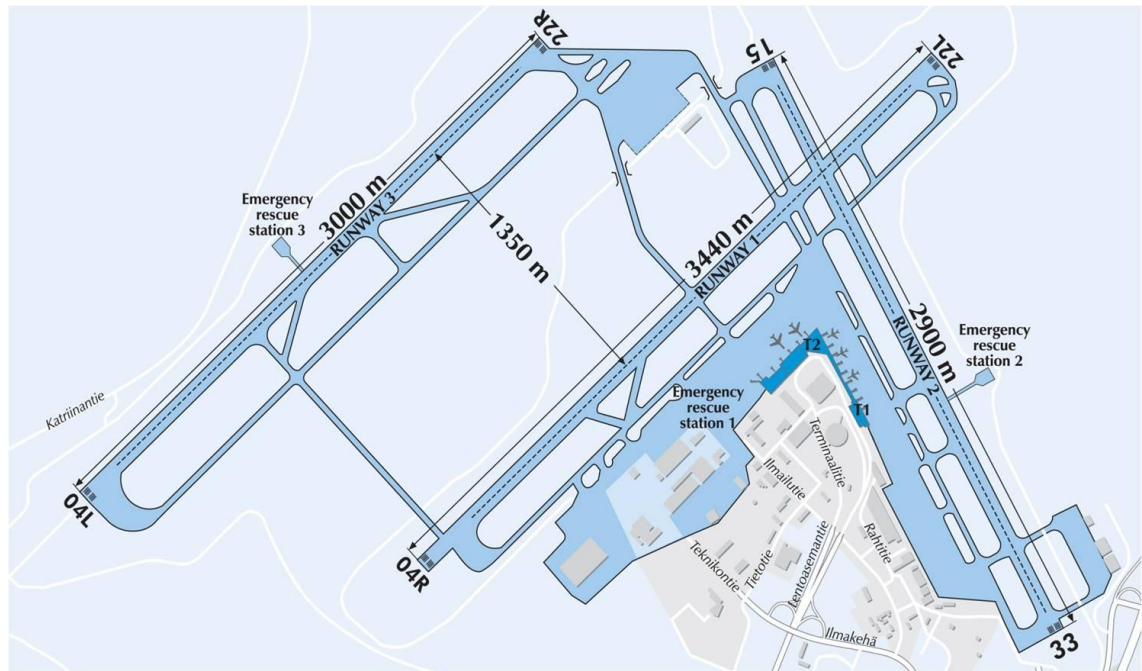
6.1 Helsinki–Vantaan lentoasema-alue

Kuvassa 13. on kuvattu ilmasta Helsinki–Vantaan lentoasema-aluetta. Terminaalien vasemmalla puolella nähdään kiitotiet ja lentokoneiden pysäköintialueet. Lentoasema-alueen keskellä on terminaalit 1 ja 2 ja myös Finavia Oyj:n toimitiloja.



Kuva 13. Ilmakuva Helsinki–Vantaan lentoasema-alueesta (Finavia Oyj 2014).

Kuvassa 14. on kuvattu hieman laajemmin karttapohjalla Helsinki–Vantaan lentoasema-aluetta. Kuvassa näkyy kaikki kolme kiitotietä, terminaalit 1 ja 2 ja lentoaseman lähialue. Kuvaan sisältyy muuan muussa kiitoteiden pituudet ja paloasemien sijainnit.



Kuva 14. Karttapohjainen kuva Helsinki–Vantaan lentoasema-alueesta (Finavia Oyj 2014).

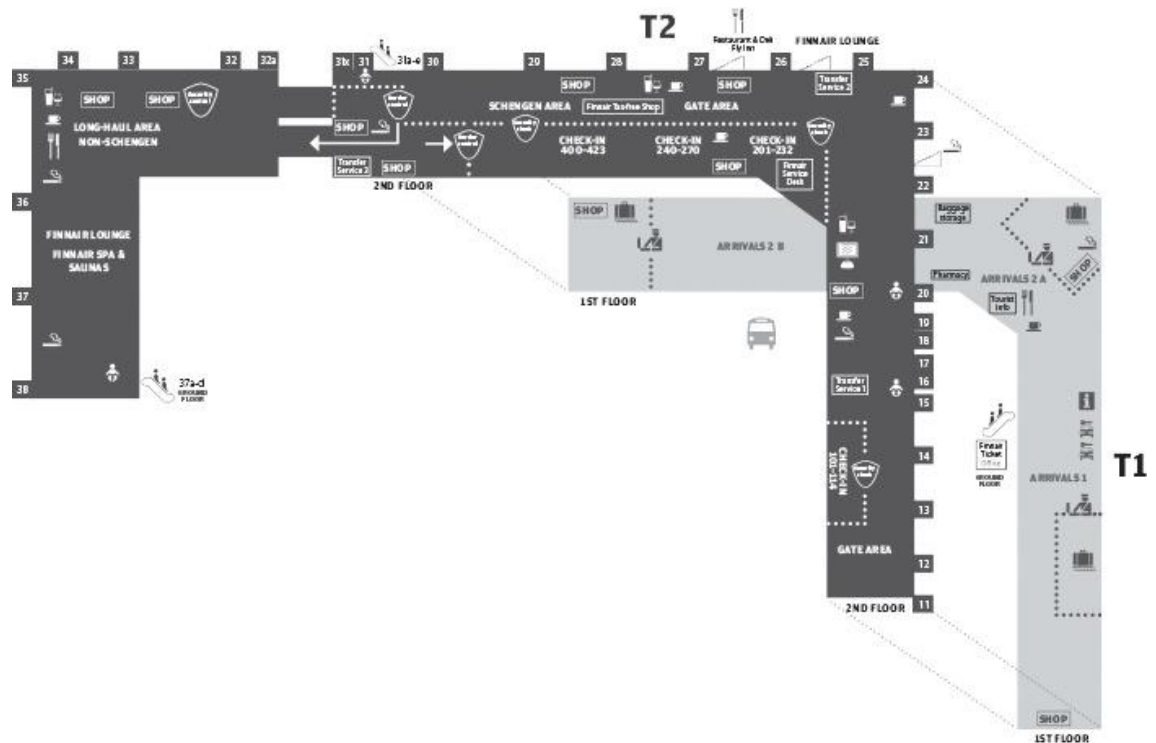
Kuvassa 15. kuvattu T1 ja T2, eli terminaalit 1 ja 2.

Helsinki–Vantaan lentoasema on jaoteltu eri terminaaleihin ja alueisiin. Terminaaleja on 2 kappaletta ja kummasakin terminaalissa on niin kutsutut Landside ja Airside puolet. Näiden alueiden välillä on turvatarkastus, joten Airside alueelle ei pääse ilman kulkuoikeutta oikeuttavaa dokumenttia, kuten lentolippua tai kulkulupaa. Landside-puolta kuvataan niin kutsutusti likaiseksi puoleksi, koska tällä alueella ei ole turvatarkastuksia. Airside-puolta kuvataan puhtaaksi puoleksi, koska sinne ei pääse ilman turvatarkastusta.

Puhtaalla puolella on myös Schengen- ja non-Schengen alueet. Schengen-alueella tarkoitetaan sitä, että liikkuminen on vapaata kyseisellä alueella, joissa pystyy matkustamaan kyseisen sopimuksen tehneisiin maihin. Kyseistä toimintaa on sisällytetty Euroopan unionin lainsäädäntöön, eli EU-maat ovat mukana tässä kyseisessä järjestelmässä lukuun ottamatta muutamia maita.

Kaikki maat jotka ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen, ovat poistaneet kaikki sisäraajat ja näiden tilalle on tullut yhtenäinen ulkoraja. Tämä kattaa kaikkien

allekirjoittaneiden maiden ulkorajat. Schengen-alueella on yhteiset säännöt, joita sovelletaan tietyissä tilanteissa ja käytännöissä. Enimmäkseen nämä säännöt koskevat lyhytaikaiseen oleskeluun varten myönnettäviä viisumeja, turvapaikkahakemuksiin ja rajanvalvontaan. (Europa.eu 2014.)



Kuva 15. Helsinki–Vantaan lentoaseman terminaalit kuvattuna (Finnair Oyj 2014).

6.2 Jakelukeskus

Helsinki–Vantaan lentoasema-alueella sijaitseva jakelukeskus aloitti toimintansa 1.10.2010. Aikaisemmin samoissa tiloissa operoi materiaalikeskus, joka toimi aikaisemmin enimmäkseen Helsinki–Vantaan lentoaseman varastona. Tästä muutoksesta uutisoitiin Finavia Oyj:n intranetissä 30.9.2010.

Jakelukeskuksen toiminta perustuu toimimiseen asiakaspalvelu- ja pakettijakelupisteinä ja myös Helsinki-Vantaan alueella tuottaa muita palveluita (Finavia Oyj 2010).

Jakelukeskus vastaanottaa saapuvia lähetyksiä, ilmoittaa tilaajalle, että lähetys on saapunut ja myös tiettyjen tuotteiden kohdalla myös varastoi niitä. Näitä tuotteita ovat esimerkiksi pehmopaperit, joita käytetään Helsinki–Vantaan Lentotaseman saniteettitiloissa.

Nykyinen tilanne

Huomioitavaa on, että jakelukeskukseen myös toimitetaan paljon tilattuja lähetyksiä. Jakelukeskus on yksi Finha –järjestelmään määritelty toimitusosoite / tavarantoimituspiste. Usein käy myös niin, että lähetyksen toimittaja on vienyt lähetyksen suoraan jakelukeskukseen vaikka tämä ei olisi varsinaisesti merkattu vastaanotto-osoitteeksi. Syynä tämänkaltaiseen ratkaisuun on erilaisia mutta enimmäkseen syy on, että lähetyksen toimittaja ei osaa navigoida lentotasema-alueella riittävän hyvin, jotta voisi tuoda lähetyksen haluttuun osoitteeseen. Toinen mahdollinen syy on, että toimittajalla ei ole oikeuksia viedä lähetys haluttuun osoitteeseen, jolloin lähetyksen vienti on mahdotonta toimittajan näkökulmasta. (Finavia Oyj 2014.)

Palvelut

30.9.1010 Finavia Oyj:n intranetissä julkaistussa uutisessa on mainittu ISS Palvelut Oy:n tarjoamat palvelut jakelukeskuksen toiminnassa:

Postituspalvelut, johon kuuluu sisäisen postin lajittelu, jakaminen, lähettäminen ja muut vastaavat postitustyöt.

Sisäisen postin kuljettaminen ja pakettien jakaminen Helsinki–Vantaan lentotasema-alueella sekä pääkaupunkiseudulla, myös kuljetustilauksien ja ajojärjestelyjen hallinta.

Saapuvien lähetyksien vastaanottaminen ja näiden kunnon tarkastaminen. Kuormakirjojen, lähetyksien tai vastaavien dokumenttien tarkastaminen sekä tarpeen mukaan vastaanottokuittauksen tekeminen.

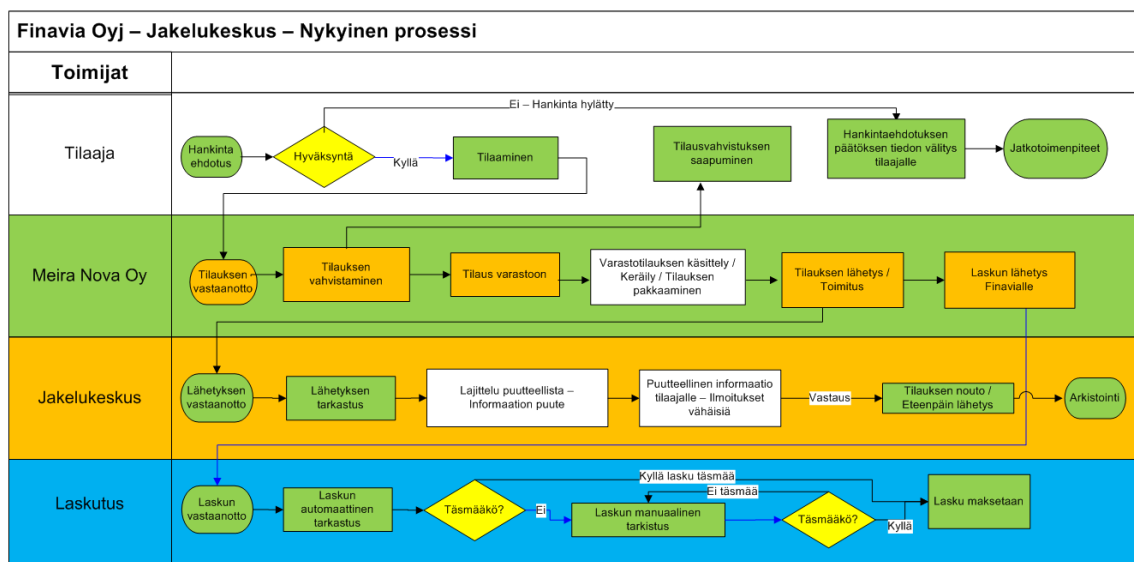
Alla olevissa prosessikaavioissa on kuvattu hankinnan kulkua. Mitä siihen kuuluu ja minkälainen prosessi on tällä hetkellä ja miten tätä voitaisiin kehittää.

6.3 Prosessikaavio

Prosessikaavioissa (kuva 16.) on esitetty tehtävät toimien mukaisesti. Esimerkki toimittajan tehtävässä on tässä tapauksessa Meira Nova Oy. Muita toimijoita on Tilaaja; Joka aloittaa kyseisen hankinnan, jakelukeskus; Helsinki–Vantaan lentoasema-alueen logistisen keskus, viimeinen toimija on Finavia Oyj:n laskutus. Laskutuksessa tarkastetaan laskut ja maksetaan ne.

Nykyinen prosessi

Kuva 16. esittämä prosessinkuvaus on tehty itse ja perustuu omiin havaintoihin ja eri osapuolien kanssa käytyihin keskusteluihin. Näiden kautta on tehty kaavio, jossa tuodaan esille kuvaus nykyisestä prosessista.



Kuva 16. Itse tehty prosessikaavio jakelukeskuksen nykyisestä toiminnasta.

Kuvassa 16. on kuvattu prosessi siitä, kuinka hankinta tapahtuu nykyisen toiminnan kautta. Prosessikaaviossa on merkattu 4 eri toimijaa:

Tilaaja

Tilaajalla tarkoitetaan sitä, kun ostaja/tilaaja tilaa/ostaa tarvitsemansa tuotteen. Ensiksi hänen täytyy saada tilauksensa hyväksyttyä esimieheläänsä tai vastaavalla henkilöllä jolla on oikeudet hyväksyä kyseisen hankinnanarvoluokan tilauksen. Tilanteessa, jossa tilausta ei hyväksytä, tällöin hankinta päättyy siihen.

Meira Nova Oy

Kyseessä on esimerkkutilanne, jossa toimittajana toimii tässä tapauksessa Meira Nova Oy. Toimittaja vastaanottaa tilauksen ja tekee tarvittavat toimenpiteet kyseisen tilauksen mukaisesti. Tässä esimerkkutilanteessa lähetys toimitetaan Helsinki–Vantaan lentoaseman alaisuudessa toimivaan jakelukeskukseen.

Jakelukeskus

Jakelukeskus vastaanottaa lähetyksen ja ilmoittaa tilaajalle / kontaktihenkilölle saapuneesta tilauksesta. Tämän jälkeen tehdään päätös, että toimittaako jakelukeskus paketin oikealla henkilölle vai tulee kyseinen henkilö noutamaan itse kyseisen paketin.

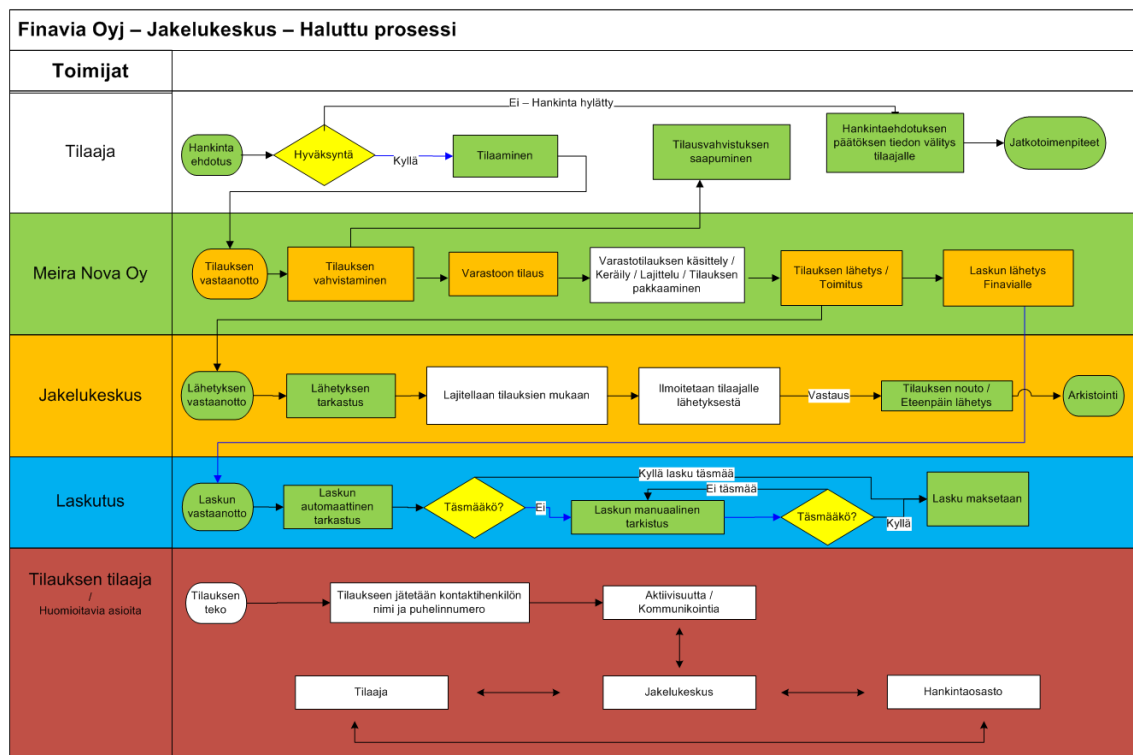
Laskutus

Kuten kuvassa 12. on kuvattu laskutuksen toiminta. Prosessissa, kun toimitaan, kuten on ohjeistettu. Tällöin virheiden marginaali pienenee ja saadaan laskutus puolella automaattikka toimimaan. Tilanteessa, jossa laskun täsmäytys ei onnistu automaattisesti, tällöin lasku otetaan manuaaliseen käsittelyyn.

Haluttu prosessi

Kuten kuvassa 16. on kuvattu vastaava prosessi, niin kuvaan 17. on muokattu prosessinkulkua hieman ja on myös lisätty uusi toimija kokonaisuudessaan. Uuden toimijan nimi on ”Tilauksen tilaaja / Huomioitavaa” ja tässä tuodaan esille asioita, joita tulisi ottaa huomioon.

Uuden toiminnon painotus perustuu viestintään eri toimijoiden ja osapuolien kanssa. Viestintä voi tapahtua sähköpostitse, puhelimitse tai henkilökohtaisesti käymällä paikanpäällä. Tällöin myös kategorian ostaja näkee konkreettisesti, mitä tuotteita on ja kuinka paljon. Tämä edistää yhteistyötä organisaation sisällä huomattavasti ja tällä tavoin myös voidaan estää tarpeettomat tilaukset. Aktiivisuuden ja viestinnän avulla voidaan myös kehittää yhteistyötoimintaa organisaation ulkopuolisten toimijoiden kanssa, kuten yhteistyö- ja sopimuskumppanien.



Kuva 17. Itse tehty ja suunniteltu prosessikaavio halutusta prosessista.

6.4 Huomioitavaa

Säätila – Huononnäkyvyyden toimintatavat

Huononnäkyvyyden toimintatavalla tarkoitetaan sitä, kun lentokenttäalueella näkyvyys on syystä tai toisesta heikkoa tai huonoa, tällöin lentokenttäalueella liikkuminen vaatii aina erikoislupaa. Esimerkiksi polttoaineen tuonti säiliöihin lentokenttäalueelle vaatii aina saattajan mutta myös tässä tilanteessa erikseen pyydettävän luvan.

Turvatarkastus

Lentoasemilla on kaksi eri puolta, joilla matkustajat operoivat, kun saapuvat lentokentälle normaaliin tapaan. Eli Landside-puolella tarkoitetaan terminaali-alueita, jossa ei tarvitse tehdä turvatarkastusta. Tämä niin kutsuttu ”likainen puoli” on rajattu alue, jossa saa liikkua normaaliin tapaan, ilman lippua tai tehdä rajaylitystä.

Airside-puolella tarkoitetaan taas, kun henkilö on edennyt turvatarkastuksen toiselle puolelle. Eli niin kutsuttua ”puhdasta puolta” rajaa turvatarkastus ja matkustajalla täytyy olla matkalippu ja henkilöllisyystodistus mukana.

Matkustajan siirtyessä niin kutsutulta likaiselta alueelta puhtaalle alueelle, hänelle tehdään turvatarkastus normaalisti. Tämä sama toimenpide pätee myös kaikkiin paketteihin ja tuotteisiin, jotka kulkevat tuon kyseisen rajan yli. Poikkeuksena ihmisten ja tuotteiden välillä on turvatarkastuksen toimenpiteet. Tuotteet läpivalaistaan mutta ihmiset ei.

Tunnetun toimittajan status

Lentoasematarvikkeiden, joiden tarkoitus on sijaita lentoaseman turvalvotuilla alueilla, tullaan aina turva tarkastamaan ennen siirtämistä turvalvotulle alueelle. Yritysten on mahdollista kuitenkin anoa ”Tunnetun toimittajan” statusta. Tällä

tarkoitetaan sitä, että tämän toimittajan tuomat lentoasematarvikkeita ei tarvitse läpivalaista, vaan silmämääräinen tarkastus riittää. Eli jos saapuneen pakettin ulkoinen estetiikka on ehjä ja kunnossa, tällöin tämä voidaan viedä turvavalvotulle alueelle mutta toimittaja ei itse vie pakettia vaan valtuutettu henkilö. (Europa.eu 2014.)

”Lentoasematarvikkeiden tunnetuksi toimittajaksi kutsutaan yritystä, joka noudattaa EU:n asettamia sääntöjä ja vaatimuksia turvamenettelyistä siinä määrin, että sen tuomille lentoasematarvikkeille voidaan sallia pääsy turvavalvotulle alueelle (EU 185/2010, liitteen kohta 9.0.2)” (Theseus.fi Opinnäytetyö, s 9, J. Savolainen 2012).

Huomioitavaa on, että toimittaja pystyy esittämään, että lähetykseen ei ole ulkopuoliset päässeet käsiksi tai vastaavaa ulkopuolista toimintaa. Esimerkiksi kuljetuksen aikana lukolla, sinetillä tai vastaavalla tavalla suljetaan kontti. (Europa.eu 2014.)

6.5 Varastointi

Varastointijärjestelmä

Finavia Oyj käyttää Microsoft Dynamics Nav toiminnanohjaus järjestelmää ja tähän on myös liitetty varastointijärjestelmä. Tällä hetkellä varastointijärjestelmä on täysipäiväisessä käytössä ainoastaan kunnossapidon puolella. Muihin kategorioihin tullaan ottamaan käyttöön, kunhan saadaan osiot kuntoon. (Haastattelu, 27.3.2014, Laskenta Päällikkö Finavia Oyj 2014.)

Tämän hetkinen varastojen lukumäärää ei pystytä kertomaan tarkasti koska kaikkialla ei ole varsinaisia varastotiloja. Osa tiloista voi olla tiettyjen huoneiden sisällä, esimerkiksi kulmaan järjestetty ylimääräistä tilaa erilaisten varastoitavien tuotteiden takia. Jokaisella varastolla on oma edustajansa. (Haastattelu, 27.3.2014, Laskentapäällikkö Finavia Oyj 2014.)

Varastoitavat tuotteet

Koska kunnossapito puolella on ainoastaan tällä hetkellä käytössä varastointijärjestelmä, niin myös tuote-esimerkit tulevat sieltä. Tällä hetkellä järjestelmässä on polttoaineet, muita aineita, harjoja, suodattimia, voiteluaineita ja liukkaudentorjunta-aineet. (Haastattelu, 27.3.2014, Laskenta Päällikkö Finavia Oyj 2014.)

JIT – Just In Time

JIT on yleinen strategian malli, jota käytetään monien yritysten ja alojen toimesta. JIT edustaa tuotantofilosofiaa, jossa painostetaan asiakasohjautumista. (Ritvanen ym. 2011, 60.)

JIT-ajatusmallin tarkoituksena on tasapainottaa kysyntää ja tarjontaa niin, että halutut tai tarvitut materiaalit toimitetaan suoraan haluttuihin käyttöpisteisiin. Tällä tavoin vähennetään varastoinnin tarvetta ja pienennetään sitoutuneen pääoman määrää. (Ritvanen ym. 2011, 60.)

JOT on suomennettu versio JIT:istä eli JOT tulee sanoista Juuri Oikeaan Tarpeeseen (Virpi Ritvanen ym. 2011, 60). Tämä edustaa vahvasti Finavia Oyj:n hankintapolitiikkaa. Pääsääntönä voidaan sanoa, että tuotteita ei tilata varastoon, poikkeuksia on, vaan kysynnän ja tarpeen mukaisesti.

JIT/JOT tarkoitus on siis vähentää varastojen/varastoitavien määrää, lyhentää toimitusaikoja ja pyrkimys vähentämään virheellistä toimintaa, ylimääräisten prosessien poistot, tällöin vältetään keskeytyneet prosessien määrä, tuotantoon haetaan joustoa ja tuottavuuden parantaminen (Ritvanen ym. 2011, 60).

Hankintatoimen tarkoituksena on tehdä tarvittavat hankinnat yritykselle, samalla tämä hankintaprosessi tulee toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti taloudelliselta, että myös laadulliselta näkökulmalta. Hankittavien materiaalien, tuotteiden tai palvelujen hinta laatusuhteen ollessaan mahdollisimman hyvä ja samalla säilyttäen riittävän palvelutason. (Ritvanen ym. 2011, 32.)

Teknologia

Varastointijärjestelmän toiminta perustuu Microsoft Dynamic Nav ohjelmistoon, viivakoodinlukijoihin ja tilien hallintaan.

Microsoft Dynamics Nav

Microsoft Dynamics Nav ohjelmistoon viedään tuotteet manuaalisesti ja tällä tavoin saadaan luotua uusia nimikkeitä järjestelmään (Haastattelu 27.3.2014, Laskenta Päällikkö Finavia Oyj 2014).

Tilit

Erilaisten tilien kautta voidaan nähdä, että mitä on tullut, milloin, mihin, kenelle ja kuinka paljon tämä on maksanut. Tilanteessa, kun tuote siirretään syystä tai toisesta muualle, esimerkiksi otetaan käyttöön, tällöin nykyiseltä tililtä siirretään toiselle. Voidaan seurata tilitapahtumien kautta tuotteiden toimintaa ja liikkumista. (Haastattelu 27.3.2014, Laskenta Päällikkö Finavia Oyj 2014.)

Viivakoodinlukijat

Viivakooditekniikan avulla voidaan käsitellä informaatiota tehokkaasti ja nopeasti. Tämä tekniikka mahdollistaa yksilöllisen tuotteen tai vastaavan tunnistamisen ja itse tiedon tehokkaan tallennuksen tai tietojen tuomisen. Viivakooditekniikka on maailmanlaajuisesti tunnettu, standardoitu ja käytetty teknologia. Viivakoodi on optisesti luotu merkkijono, jossa on tunnistettavia merkkejä ja sisältää tietoja kyseisestä tuotteesta. Suurimmat edut tämä teknologia tuo halpuutensa ja helppokäyttöisyytensä ansiosta, tietojen hallinta sekä nopeus että luotettavuus. (Ritvanen ym. 2011, 62.)

Kyseisillä lukijoilla luetaan aluksi tuotteen viivakoodista tiedot, kun järjestelmä tunnistaa tuotteen, tällöin voidaan ottaa kyseinen tuote käyttöön. Tarkoitus on,

että jokaisessa varastotilassa olisi oma lukija, jolla toimitaan kyseisessä varastossa. Viivakoodinlukija on kaksiosainen. Itse laite, joka voidaan ottaa mukaan ja laitteen telakka, joka toimii lataajana ja päivittäjänä. Telakan ansiosta voidaan päivittää varastointijärjestelmään tulleet muutokset. Syy tähän on, että itse viivakoodilukijassa ei ole langatonta Internet yhteyttä mutta taas telakassa on Internet yhteys. (Haastattelu 27.3.2014, Laskenta Päällikkö Finavia Oyj 2014.)

7 MAHDOLLISUUDET

7.1 Jakelukeskus

Jakelukeskuksen toiminnasta on ollut paljon puhetta ja tämän toiminta on myös tärkeää Finavia Oyj:lle.

Itse jakelukeskuksen tilojen käyttö on hieman epäselvää ja huonosti organisoitu. Saapuvien lähetysten eteenpäin siirtäminen/lähtettäminen on ollut hankalaa koska todellista päämäärää ei välttämättä ole merkitty lähetykseen. Jakelukeskuksessa on useita lavoja tavaroita, jotka ovat olleet noudettavana useita vuosia. Näiden tuotteiden tilaajat eivät, joko ole tietoisia, että lähetys on saapunut tai jakelukeskus ei tiedä kenelle tämä lähetys on tarkoitus tulla. Jakelukeskus on usein yhteydessä hankintaosastoon koska pyytävät hankintaosaston ostajaa selvittämään, että kuka on tilannut kyseistä tuotetta tai kuka on tehnyt kyseisen tilauksen. Tämä aiheuttaa paljon ylimääräistä työtä, hankintaosastolle sekä jakelukeskukselle.

Jakelukeskuksen järjestely on epäselvää eikä varsinaista loogista järjestystä ole, jonka ulkopuolinen voisi erottaa. Varsinaisesti jakelukeskuksessa on muutamia henkilöitä vain, jotka tietävät, että missä on mitään, kuinka paljon kyseistä tuotetta on ja osaa myös arvioida, että kuinka paljon sitä kulutetaan.

Vaikka jakelukeskuksen toiminnankuvaan kuuluu pakettien jakelu, niin tätä ei välttämättä ole tapahtunut niin usein, kuin haluttaisiin. Asiaa on myös hoidettu noutohylly-palvelulla, eli tilaaja voi tulla noutamaan tilauksensa jakelukeskuksen tiloista.

Viestinnän puute tai vajaavaisuus on yksi suurimmista ongelman aiheuttajista. Viestintä tilaajan, ostajan, toimittajan ja jakelukeskuksen välillä pitää parantaa. Aktiivisuutta tuotteen tilaajalta, tämä voisi koettaa itse selvittää, että onko tuote jo saapunut. Tilatessa toimittajalta tuotetta, tässä pisteessä pitäisi painottaa, että vastaanottajan tai kontaktihenkilön tiedot tulisi liittää johonkin dokumenttiin,

joka matkaa sitten lähetyksen mukana. Tällöin voidaan pienentää tuntemattomien lähetyksien määrää ja vähentää pääoman sitouttamista tuotteisiin, joita ei käytetä aktiivisesti tai ollenkaan. Parantamalla omaa aktiivisuutta ja viestintätasoa yrityksen sisäisesti, voidaan edesauttaa kaikkien osapuolten toimintaa, jotka liittyvät kyseiseen tapahtumaan, toimintaan tai prosessiin. Lisäämällä aktiivisuutta ja viestintää yrityksen ulkopuolisille toimijoille, voidaan kehittää sekä omaa, että ulkopuolisen toimijan toimintaa ja yhteistyökykyä.

7.2 Finha-järjestelmä

Sähköisen hankintajärjestelmän käytöstä on ollut paljon puhetta. Finha-järjestelmän tietoisuus on tuottanut tavalla tai toisella ongelmia ja päänvaivaa.

Esimerkkitilanteessa, kun työntekijä tarvitsee uuden työpuhelimien, tällöin otetaan yhteyttä osaston ostajaan tai vastaavalle henkilölle, jolla on oikeudet tehdä hankintoja ja tämän kanssa katsotaan, mitä vaihtoehtoja on olemassa uudeksi työpuhelimeksi. Ilman tarvittavia tunnuksia järjestelmään, tavallinen työntekijä ei voi tietää, että mitä puhelimia on vaihtoehtoina. Yleisesti ottaen tietoisuus valikoimasta tuotekategoriasta riippumatta, tavallinen työntekijä joutuu katsomaan yhdessä sellaisen henkilön kanssa, jolla on tunnukset.

Uusien lisenssien ostaminen voisi auttaa tietoisuus ongelmaan mutta ongelmatilanteeksi tulee, että kenelle sitten annettaisiin lisenssi ja miksi. Finha-tuen mukaan lisenssit ovat muutenkin käytössä ja vapaita lisenssejä on vain muutamia jäljellä. Uusien lisenssien hankkiminen olisi käytännön kannalta hyvä ratkaisu ja samalla saataisiin muutama ylimääräinen lisenssi tulevaisuuden varalle.

Finha-järjestelmän painotus ja tietoisuuteen panostaminen ajaa yrityksen etua mutta myös tietoisuus Finha-tuesta tulisi tehdä selväksi kaikille organisaatiossa. Muutamien henkilöiden kanssa käytyjen keskusteluiden perusteella on käynyt ilmi, että he eivät tietäneet, että olemassa on Finha-tuki. Yleisesti ottaen Finha-tuki tietoisuus ei ole idyllisellä tasolla, joten tässä voisi olla parantamisen mahdollisuus.

8 YHTEENVETO

Erialaisten hankintojen tekeminen on jokapäiväistä elämää yritysmaailmassa, joten on myös tärkeää, että tähän prosessiin pyritään myös panostamaan. Tehostamalla hankintaprosessia saadaan tehtyä säästöjä taloudellisesti sekä ajallisesti.

Taloudellinen säästö tapahtuu, kun kilpailutetaan tuotteita tai etsitään sopivaa toimittajaa. Tämän kautta saadaan hinta-laatusuhteeltaan idyllinen tuote tai palvelu hankittua, joten ylimääräisiä turhia hankintoja ei tule tehtyä. Ajallinen säästö tulee, kun saadaan suoraan haluttu ja tarvittu tuote tai palvelu. Tällöin ei tarvitse tehdä tuotepalautuksia tai reklamaatioita huonon palvelun tai tuotteen takia. Kokonaisvaltaisesti kyseiseen prosessiin panostamalla pystytään myös välttämään turhat välivaiheet ja toiminnot.

Läpikäymällä ja selventämällä logistista prosessia voidaan antaa aiheeseen liittyville henkilöille lisää tietoa ja laajempaa ymmärrystä siitä, kuinka prosessi toimii kokonaisuudessaan, mitä eri muuttujia on olemassa, keitä toimijoita on mukana ja miten itse prosessi kokonaisuudessa etenee. Hankintoihin liittyy vahvasti logistiikka, joten on tärkeää, että kyseisessä prosessissa olevat henkilöt ja osapuolet ymmärtävät, kuinka prosessi toimii kokonaisuudessaan.

Lisäämällä viestinnän tasoa yrityksen sisäisesti, voidaan kehittää omaa toimintaa ja vähentää epätietoisuuden määrää. Tämä vaatii aktiivisuutta jokaiselta osapuolelta, jotka liittyvät kyseiseen tapahtumaan tai prosessiin. Tämä sama pätee myös yrityksen ulkopuolisiin toimijoihin. Lisäämällä viestinnän määrää, voidaan kehittää yhteistyötoimintaa ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Tämä kehittää Finavia Oyj:n organisaatiota ja myös yhteistyötoimijoita.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selventää näitä prosesseja. Keräämällä jo olemassa olevia aineistoja yrityksen sisäisestä intranetista, pystytään helpottamaan aiheeseen liittyvien tietojen etsimisessä ja selventämään epäselvissä tilanteissa, kuinka prosessi etenee halutulla tavalla. Yrityksen ulkopuoliset lähteet

ja materiaalit tuovat syvyyttä ja lisätietoa, jotka tukevat jo olemassa olevaa toimintaa ja informaatiota.

Yrityksen intranetissa (Avianet) on huomattavan paljon informaatiota, artikkeleita, tiedotteita ja paljon muutakin. Avianet on yrityksen materiaaliarkisto ja samalla myös viestinnän kannalta tärkeä uutiskanava. Tämä aiheuttaa hankaluuksia paljon, kun halutaan etsiä tiettyihin kysymyksiin vastauksia. Ongelmatilanteita, jotka tulevat hankintojen suunnalta, pyritään selventämään ja ratkaisemaan tämän työn avulla. Työn tarkoitus on, että annetaan valmis tietopaketti, josta on helppo etsiä tietoa ilman, että pitää selata huomattavia määriä sivuja tai tiedostoja intranetista. Työtä voidaan pitää myös yleisenä ohjeistuksena ja perehdytysmateriaalina uusille työntekijöille, joiden toiminta liittyy tavalla tai toisella kyseisiin prosesseihin.

LÄHTEET

03.Edu 2014. Oppilaitoksenprosessit. www03.edu.fi > Aineistot > Keke > Yleistietoa > Oppilaitosprosessit. Viitattu 11.6.2014

<http://www03.edu.fi/aineistot/keke/yleistietoa/oppilaitoksenprosessit.htm>

Biatic 2014. [www.Biatic.fi](http://www.biatic.fi) > Prosessiajattelu. Viitattu 11.6.2014

<http://www.biatic.fi/prosessiajattelu.html>

Eur-lex.europa 2014. Tunnetun toimittajan status. Kohta 6.8.2 – b – sivu 36. Viitattu 3.4.2014

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2010R0185:20120824:FI:PDF>

Eur-lex.europa 2014. Tunnetun toimittajan status. EU 185/2010, liitteen kohta 9.0.2 a ja b). sivu 38. Viitattu 3.4.2014

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:055:0001:0055:FI:PDF>

Eur-lex.europa 2014. Tunnetun toimittajan status. Viitattu 3.4.2014 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:055:0001:0055:FI:PDF>

Europa 2014. Schengen-alue ja yhteistyö. Viitattu 7.4.2014.

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_a_sylum_immigration/l33020_fi.htm

Finavia 2014. Finavia Oyj johto www.finavia.fi > Tietoa finaviasta > Johto ja hallinto > Johtoryhmä. Viitattu 24.4.2014 <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/johto-ja-hallinto/johtoryhma/>

Finavia Oyj vuosikertomus 2013. Viitattu 24.4.2014

<http://vuosikertomus.finavia.fi/fi/2013/tulosta/4OT24QsYQggHTO5jxpeG0A/>

Finnair 2014. Helsinki–Vantaa lentoasema-alueen terminaalit. www.finnair.com > Matkustajalle > Palvelut > Lentoasema. Viitattu 7.4.2014 <http://www.finnair.com/FI/FI/information-services-at-the-airport/other-services-helsinki-airport#security>

Finlex 2014. Hankintalain tarkoitus. www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 2007 > 30.3.2007/348. Viitattu 24.3.2014

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070348>

Hankinnat 2014. Erityisalojen hankintalaki. www.hankinnat.fi > Julkinen hankinta > Erityisalat. Viitattu 24.4.2014

<http://www.hankinnat.fi/fi/julkinen-hankinta/erityisalat/Sivut/default.aspx>

Hankinnat 2014. Erityisalojen hankintojen EU-kynnysarvo. www.hankinnat.fi > Julkinen hankinta > Kynnysarvot. Viitattu 24.3.2014 <http://www.hankinnat.fi/fi/julkinen-hankinta/kynnysarvot/Sivut/default.aspx>

Hankinnat 2014. Hankintojen kynnysarvot. www.hankinnat.fi > Julkinen hankinta > Kynnysarvot. Viitattu 24.3.2014 <http://www.hankinnat.fi/fi/julkinen-hankinta/kynnysarvot/Sivut/default.aspx>

Hankinnat 2014. Suorahankinta. Viitattu 25.4.2014 www.hankinnat.fi > Hankintaprosessi > Hankintamenettely > Suorahankinta.

<http://www.hankinnat.fi/fi/hankintaprosessi/hankintamenettely/suorahankinta/Sivut/default.aspx>

Hankinnat 2014. Hankintojen kynnysarvoja. www.hankinnat.fi > Julkinen hankinta > Kynnysarvot. Viitattu 25.4.2014 <http://www.hankinnat.fi/fi/julkinen-hankinta/kynnysarvot/Sivut/default.aspx>

Hankintailmoitukset 2014. HILMA. Julkiset hankinnat. Viitattu 28.4.2014
<http://www.hankintailmoitukset.fi/fi/>

Ims 2014. Prosessiajattelun perusteet. Viitattu 28.4.2014
http://www.ims.fi/sites/default/files/article_attachments/Prosessiajattelun_perusteita..pdf

Katri Karjalainen Challenges of purchasing centralization – empirical evidence from public procurement, Väitöskirja HSE, 2009.

Kotiposti 2014. Prosessit. www.kotiposti.net > Tuurala > Prosessit. Viitattu 11.6.2014
<http://www.kotiposti.net/tuurala/prosessit.htm>

Logistiikanmaailma 2014. Julkiset hankinnat. www.logistiikanmaailma.fi > Hankinta ja osto > Julkiset hankinnat. Viitattu 25.4.2014
http://www.logistiikanmaailma.fi/wiki/Julkiset_hankinnat

Logistiikanmaailma 2014. Julkiset hankinnat. www.logistiikanmaailma.fi > Hankinta ja osto > Julkiset hankinnat. Viitattu 25.4.2014
http://www.logistiikanmaailma.fi/wiki/Julkiset_hankinnat

Pekkala, E. & Pohjonen, M. 2010. Hankintojen kilpailuttaminen ja sopimusehdot.4. painos. Tietosanoma Oy.

Ritvanen, V.; Inkiläinen, A., Von Bell, A. ja Santala, J. 2011 Logistiikan ja toimitusketjun hallinnan perusteet. LOGY RY.

Savolainen, J. 2012. Turvatietoisuuden koulutusmateriaalin laatiminen lentoasemaympäristöön. Turvallisuusalan koulutusohjelma. Laurea Leppävaara. Laurea-ammattikorkeakoulu. Viitattu 3.4.2014
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/52904/Savolainen_Jari.pdf?sequence=1

Slideshare 2014. Prosessiajattelu ja –kaavio. www.slideshare.net > Prosessiajattelu ja prosessikaavio. Viitattu 11.6.2014
<http://www.slideshare.net/skoskimi/prosessiajattelu-ja-prosessikaavio>

Terhotirkkonen 2014. Prosessiajattelua. Viitattu 28.4.2014
<https://terhotirkkonen.wordpress.com/tag/prosessiajattelu/>

Trafi 2014. Tunnetun toimittajan status. www.trafi.fi > Ilmailu > Säädökset > EU-säädökset > Siviili-ilmailun turvaaminen. Viitattu.3.4.2014
http://www.trafi.fi/ilmailu/saadokset/eu-saadokset/siviili-ilmailun_turvaaminen